

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA.

XIII. letnik.

Oktober.

10. št. 1907.

OPIS TRENTE.

III. LJUDSTVO. (Dalje.)

JOS. ABRAM.

Eno najvažnejših potez v značaju Trentarja bi izpustili, ako bi prezrli njegovo prirodno veselje do lova. Kakor vsi prebivalci planin, tako je tudi Trentar rojen lovec. Ko gre govor o lovu, tedaj se razvname, zaiskré mu oči in sama navdušenost in strast govorita iz njega; obenem pa jame tožiti, da so prešli najlepši časi, ko je smel svobodno loviti, in da ne sme več, se mu zdi velikanska krivica. Ako prideš v pravo družbo in ti zaupajo, se ti odkrije iz živega pripovedovanja mogočen zastor, da gledaš v trentske duše, kako kar trepeče ob spominih na prošle dni in kako je pripravljena veliko, veliko žrtvovati, da le ugotovi svoji lovski strasti. In dasi je dandanes silno težavno, vendar je še vedno divjih lovcev, ki so pa tako pretkani in premeteni, da jim ne prideš izlepa do živega. No, v njih čast moramo poudariti, da jim izvečine nikakor ni do plena, ampak njih veselje je v tem, da zalezujejo divjačino in je ustrelijo. In ako bi takim dovolil, da smejo streljati, a bi jim ukazal, da morajo prinesti, kar ustrelje, gospodarju lova, trdim smelo, da bi se izvečine pokorili ukazu. No, ume se, da bi potem pokalo po trentskih gorah kakor v vojski in bi jo skokonogi gamsi, v kolikor bi mogli, pobrisali iz Trente v največjem diru.

V prošlih časih so bili vsi Trentarji lovci, čeprav divji, in starčki z veseljem pripovedujejo, koliko gamsov in petelinov so pobili. Tiste čase, ko so hodili še medvedje »k maši« v trentske cerkev, so Trentarji lovili s posebnim veseljem tudi medvede. Nastavljali so jim navadno velike skopce, naložili na dračje, oziroma na zemljo nad skopec po pol bravca, in medved je krvavo plačal svojo požrešnost. Često so tudi izkopali jamo, jo zakrili z dračjem in nanjo nastavili mesa, in medved je počakal Trentarja v jami. Nekaterikrat se je pa medvedji rod tudi maščeval. V

Šimna Gregorčiča kroniki je opomba, da je okoli leta 1721. ali kaj kasneje ubil medved nekega Tomaža Pretnarja. Mož ga je bil obstrelil in šel za sledom; medved ga je pa počakal za drevesom, ga napadel in usmrtil. Zadnji medved se je prikazal v Trenti leta 1871. Kakor je že bilo opisano v »Pl. V.« leta 1900., so šli nekateri Trentarji 25. aprila onega leta nadenj, med njimi tudi Anton Tožbar, p. d. Špik; le-ta je ostrelil medveda dodobra, a razljučena zver je napol mrtva še z zadnjimi močmi skočila na ubogega Špika in mu odtrgala celo spodnjo čeljust z jezikom vred. Kljub temu je mož še živel celih 20 let, drvaril in vodil turiste, dokler ga ni leta 1881. podrla smreka in ga ubila v navzočnosti sina, sedanjega gospodarja in vodnika Špika, Antona Tožbarja.

Razen na medvede so imeli Trentarji in imajo še posebno piko na divje koze, gamse in divje peteline. Mož je vzel v nahrbtnik pobute in skute in hajdi v vrhé. Po cele dneve je lazil za skalami in zasledoval divjačino, dokler si ni s srečnim strelom osladil srca. Često je prežal Trentar po cele dneve zaman, preležal in prečepel cele dneve ob vseh vremenih, snegovih in nevihtah za skalami, tudi prenočil v vrheh, če je bilo treba, lačen in čujoč in zmražen, a vendarle ni odnehal, dokler ni dosegel namena. Tedaj je pa zabil vseh težav in ni ga bilo zadovoljnejšega pod solncem od njega! — Ume se, da so divje lovce od nekdaj bolj ali manj preganjali. V že omenjeni Šimna Gregorčiča kroniki se nahaja opomba, da sta bila Gregor Pretnar in sin Valentin divja lovca in da sta bila leta 1713. zato kaznovana; leta 1730. je bil kaznovan radi lova Marko Pretnar, v novejših časih pa tudi vsakotoliko zalote koga, dasi le poredko. Okoli leta 1886. pa so kranjski lovci na Prisojniku ustrelili nekega Trentarja na lovu, njegovega brata pa obstrelili. Jako drastična in zanimiva slika te nesreče je postavljena ob poti blizu cerkve v Trenti takraj prve brvi proti izviru Soče.

Omenim naj še, da so zlasti zadnja leta nastali radi lova med Trentarji resni spori, ker nekateri Trentarji nočejo oddajati lova v najem, ampak bi najraje sami lovili. Ker pa zadnje čase stiska Trentarje hudo vprašanje, kako bodo živeli, in hodijo zato množno v svet, se je tudi lovska strast precej ohladila. Ljudstvo pač večinoma spoznava bolj in bolj, da je škoda dragocenega časa, ki ga izgubi z lovom, in spoznava bolj in bolj, da »igra in jaga kmetu v jamo pomaga!«

Kakšni so pa običaji, navade Trentarjev? Naj navedem nekatere ob važnejših prilikah. Kakor povsod je zlasti svatba nekaj nenavadnega v hiši in zato mora biti slovesna. Kako se pripravljajo nanjo! Že več dni poprej čistijo hišo, belijo, likajo in popravljajo, kar treba. Ženske imajo opravka zlasti v kuhinji. Le redkokdaj peče Trentar kruh, a za svatbo mora biti. Poleg kruha, seveda belega, cvrejo »krafe« za mizo in pa za razdajanje drugim. Ko gredo svatje k poroki, jih spremlja navaden harmonikar ali celo po trije godci, po poti pa pojejo in vriščejo, da odmevata gora in dol. Spredaj nosijo, kakor na Ruskem, sveto podobo, navadno patrono neveste. Ves izprevod pa vodi starejšina, ki ima v roki v znak svoje časti in oblasti gredlo, t. j. palico, ovito z zelenjem in cvetjem. Od poroke grede delijo med navzočne sovaščane pred cerkvijo in po poti »krafe«, t. j. kakor oreh debelo cvrto pecivo, in pa žganje ali vino. Ako gre izprevod mimo kake hiše, jim zastavijo pot z drogom, da se »odkupijo« s krafi in pijačo. Krafov ima vsak svat polne žepe.

Prišedši domov obesi nevesta sv. podobo na steno, in tedaj začno plesati in skakati in vriskati, da se vse trese. Slednjič se posedó krog mize k obedu. Najprej pride na vrsto cvrta suha svinjina, potem juha od suhe svinjine, koštrunovine ali kozlovine z rezanci, nato meso s prikuho ali s solato, nadalje riž in štruklji. Poleg kruha segajo svatje še raje po potici. Svežega mesa navadno ni na mizo razen ob času, ko koljejo drobnico ali prasiče. Ume se, da vsega tega ne zalivajo z vodo, ampak z vinom. Tudi kave, črne (ker navadno nimajo mleka), si lahko privoščijo vsakdo, kolikor hoče. A nikakor ne smemo misliti, da svatje ves čas sede pri miru! Godec ali godci radi godejo, svatje pa se radi vrté in vsakotoliko si s planinskim viharnim plesom in skakanjem in vriskanjem pridobivajo novega apetita.

Še par reči ne smem zabiti. Ženin si mora, ko je v okličitih, kupiti škatlo s tobakom za nosljanje, ki ga ponuja vsakemu, kogar sreča. Na dan poroke pa kroži škatlica okoli mize, in kdor jo dobi zadnji v roke, si jo prilasti.

Zvečer pridejo v goste tudi nepovabljeni, zlasti mladina, ki zna dobro porabiti ugodno priliko, da se napoje in napleše. Ko je vse židane volje, pridejo v sobo »pirte« (perte), t. j. bele žene, ki nas spominjajo na bajeslovna bitja. V »pirte« se navadno napravijo dekleta, kakikrat tudi moški; oblečene so belo in so zastrte čez obraz. Pripelje jih v hišo moški z lučjo; naroči jim pijače in potem plešejo, nekaj časa same, potem pa tudi z drugimi. Ostanajo pa v hiši le kake četrt ure, nato plača njih vodnik deset

novcev godcem in odidejo, ne da bi kaj govorile. Pri tej priložnosti omenjam, da hodijo »pirte« okoli po hišah zlasti tudi na Miklavževo in na sv. Tri kralje ter kot angeli in škratje hvalijo in strašijo otroke. Končno je še omeniti, da mora nevesta, ko pride na novi dom, obdarovati domače in svate s kruhom; vsakomur dá po en hleb.

Kakšne so pa dote v Trenti? Dvesto kron je že lepa dota, zgodi se pa tudi, da ima katera dote le 40 ali še manj kron. No, pa Trentar ne gleda toliko na doto; če mu je čeča všeč, jo vzame, ako bi imel tudi še doplačevati! V tem oziru moramo hvaliti Bolčane na sploh, da se ne ženijo radi denarja. Iz Š. Gregoričičeve kronike, ki je pravzaprav kronika rodbine Pretnarjeve (prva hiša od cerkve proti izviru Soče, št. 7), posnemam glede dot v starih časih sledeče: Leta 1686. sta dobila Janez in Jernej Pretnar po očetu Luku vsak po deset gl. dote, sin Štefan pa 18 gl. Leta 1730. je dobil Marko Pretnar tudi 10 gl. dote.

Malo preveč potratni so Trentarji pri krstu. Botra stane krst okoli 20 kron. Na osmino mora dati mati botrom šnit, krafov in kruha. Ta dan je nekak praznik v hiši otrokovi.

Kadar je Trentar na smrt bolan, zlasti proti koncu, ga hodijo obiskovat od blizu in daleč, in sicer zvečer. Nekateri ostajajo celo noč pri bolniku. Kakor hitro umre, ga prihajajo kropit kar od kraja. V noč se kmalu napolni izba do zadnjega kotička in mladi in stari zasedejo klopi ob stenah, ob mizah in peči. Ob določeni uri začno moliti rožni venec in potem dekleta prepevajo razne, tudi drugod navadne obsmrtne pesmi. Za petjem pride spet na vrsto molitev in tako naprej. Domači jim postrežejo s kruhom, kavo ali žganjem. Po polnoči, okoli dveh ali treh se večinoma razidejo domov, nekateri pa ostanejo do dneva. Tako je tudi drugo noč. K pogrebu, ki je navadno z mašo, pride polno spremljevalcev. Na osmino in na obletnico postrežejo udeležnikom po mrtvaškem opravilu s kruhom in žganjem pred cerkvijo ali pa pri sosedu Špiku.

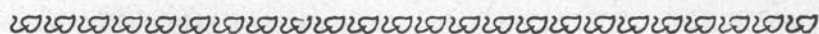
Do zadnjih let je bilo v navadi po mrtvaškem opravilu naricanje: nekatere ženske, črno oblečene, so v cerkvi glasno tožile in zdihovale po rajniku po cele četrt ure, potem pa tiho odšle. Tudi na pokopališču je včasih zlasti kakšna mati milo tožila po otročiču, mu nadevala vsa kar najlepša, najnežnejša in najmilejša imena, ga vpraševala obupno, zakaj jo je zapustil, ali mu ni dosti lepo stregla, mu mehko postiljala, ga lepo česala itd.

Ako umre kdo v gorenji Trenti, po zimi tudi v doljeni, pritrdijo rakev na sani in jo vlečejo naravnost v cerkev. Moj prijatelj Tonak je bil enkrat pri takem pogrebu z mano navzočen.

Rekel mi je kot zdravnik, da potrdi smrt takega človeka, ki ga privlečejo na saneh po takih klancih, tudi če položijo v rakev živega, zdravega, ne da bi si ga prej ogledal!

Ker smo že pri smrti, naj omenim, da umrje mnogo Trentarjev nesrečne smrti. Ali se kdo ponesreči na planinah, ali ga podere plaz ali breme ali kako drevo, ali se utrga kje kaka skala — kamor pogledaš, povsod najdeš znamenje z okorno, ali karakteristično sliko nesreče, s pripombo, kdo in kdaj in kako je »storil nesrečno smrt« in da moli zanj. Prejšnje čase je bila vsa pot proti vasi Soči in od Soče do Trente in do izvira Soče kar posejana s križi in slikami, dandanes jih je mnogo razpadlo, vendar jih je še vedno dosti, med njimi tudi novih, ki nas seznanjajo tudi z nesrečami v vestfalskih rudnikih. Vsled tolikih nesreč je prišlo že v pregovor, da Trentar nobeden ne umre, če se ne ubije, a če se slučajno ne ubije, umrje zelo star, ko si že želi smrti iz vsega srca.

(Dalje prihodnjič.)

PRISOJNIK (2559 m).

DR. H. TUMA.

Bobek je bil še truden od ture na Škrlatico.*) Zaraditega je malo bolj pozno zakuhal kavo v planinski Vossovi koči. Bila je že peta ura, ko je prišel sramežljivo trkat na vrata, naj vstanem. Spal sem bil celo noč slabo — ne vem zakaj — in čakal sem komaj že, da se Bobek oglasi. Zdelo se mi je tudi že precej pozno. No, bil sem poln zaupanja v točnost svojega vodnika in zato sem mirno vztrajal na ležišču. Brž sem se opravił in bilo je 5·20, ko sva odrinila iz Vossove koče skozi gozd in čez pašnik kakih sto metrov nizdoli v »Suho Pišnico«, iz katere se dviga globoko doli pod Prisojnikom krnica, ki jo tvorita gorenja vršiča Velike glave s Prisojnikom. Suha Pišnica je prav zavita pod Prisojnik in pod gozdom okoli Vršca, tako da je skoraj ves dan v senci. Našla sva torej še 29. avgusta komaj vzcvel sleč in »dryas«, znak, da se je zemlja tu v Suhi Pišnici šele nedavno odtalila. Solnce je že brezelo nad vrhovi Škrlatice in Velike glave, ko sva stopila na snežišče. Bil sem nejevoljen na Bobka, da sva se tako zakasnela. Ker me je pa tolažil, da prideva do »okna« v treh urah in do vrha Prisojnika v dveh, sem se pomiril.

*) Glej »Škrlatico« v 9. številki.

Že v Suhi Pišnici sva si nadela dereze in lahko hodila po položnem, dobrem snegu naprej. Ob pristopu na snežišče je Bobek prorokoval, da ne prideva daleč po njem, ker se je napravil zadnji teden velik poč. Res je bilo vse snežišče po sredi preparano z zijajočim počem, ki ga ni bilo mogoče preskočiti. Globoko doli je neprodirno zijal in se izgubljal v tmino, znamenje, da je pod snežiščem votlo in izpodjedeno od vode, ki zviškoma pada pod snežiščem v voglu krnice čez rob. Ker je bilo letošnje poletje nenavadno soparno in so bile plati razgrete, je voda izdolbla velik obok pod snežiščem. O tem sva se z Bobkom še bolj prepričala, ko je ne daleč pod nama grozovito zabobnelo kakor ob potresu ali ob padajočem plazu. Malo više nad nama se je namreč odtrgala od notranjega snežnega oboka velika gruda snega ter telebnila v nevidno globočino, tako da se je streslo skoraj celo snežišče — opomin, da morava biti skrajno oprezna in se požuriti, da dosepeva kar najhitreje raz snežišče na prvo desno skalnato polico. Seveda je Bobek godrnjal, da ne prideva tako do prave poti, ki vede skoraj konec snežišča malo pred slapom na desno kvišku v rob in nad vodopad. Morala sva torej odbijati ostri zledeneli rob snežišča pred počem, da sva si napravila ugodnejše stopišče za skok v steno. Žabice so pri skoku dobro držale, brez izpoddrsljajev in naglo sva se dvigala po ozkih melastih, semintja rušastih policah nad snežiščem proti desni strani. No, zašla sva z Bobkom prenizko. Police je hipoma zmanjkalo in morala sva nazaj do rušja, ki se v klinasti podobi drži spodnje stene od spodaj gori. Po novih policah sedaj na desno, sedaj na levo sva dospela tako visoko, da se nama je odprl pogled na precej široko rušasto plat na desno od vodopada, iz katerega moli macesen. Bobek je veselo zaklical: »Sedaj sva na pravi polici!« Nekoliko dalje je žleb potoka, ki teče v slap. Sliši se bobnenje padajoče vode, pod steno nad vodopadom pa vede strm, gladek skalnat žleb nekoliko bolj položno, potem pa v skoku zopet strmeje, da tvori kakih pet metrov visok slap. Na levo stran tik ob potočini se dviga precej strma, kakih osem metrov visoka stena, katero je bilo treba prekoračiti. Previdni Bobek je ukazal obuti plezalke ter odložiti nahrbtnika in cepina in jih povleči po vrvi gori. Ko je on pripravljaval potrebno vrv, sem spravil jaz nahrbtnika in cepina skoraj do polovice stene ter sem se na tihem smejal Bobku, obenem pa pogledal doli čez skok, kam bi človek zletel, če bi se mu izpoddrsnilo. Ker sem trdno stal in sem bil dobre volje, je bila to seveda le prazna fantazija, ko sem si mislil, da bi človek frčal naravnost po žlebu doli in izginil z

vodopadom vred globoko pod snežiščem. Med tem pa je Bobek vendarle razmotal svojo vrv, da sem mu odpravil prtljago, nato sem izlahka sledil. Iznad skoka vede trda pot po razmetanih in razpokanih skalah do druge krnice. Pred tem drugim snežiščem je bilo treba zamenjati zopet plezalke z derezami. Po izprva precej položnem snežišču sva spela gori proti oblasti, črni skalnati glavi. Nad skalo se odpira široka, melasta in rušasta, dovolj položna polica. Z vrha police sva zagledala dve divji kozi na drugi višji in jaro kozico, ki so z lahkimi skoki bežale pred nama gori po polici ob Prisojniku proti Vršču. Pod nama so zeleneli globoko okoli Suha Pišnica in lepi gozdovi pod Vrščem in okoli Vossove koč. Imenovana široka polica vede skoraj preko polovice severne strani Prisojnika pod zarjavelimi navpičnimi stenami, ki so iz Vossove koč prav dobro vidne. Nad črno skalnato glavo in prvim delom police se dviga strm stožec, »Hudi turen«, za katerim se razteza precej obsežna krnica. Odtod bi bil pristop na severno steno Prisojnika po omenjeni krnici ali pa s snežišča nad vodopadom po policah na levo in potem po plateh naravnost do vrha. Na rušasti polici, kjer sva bila zasledila divje koze, je po Bobku običajen počitek. Zatrjeval je, da je v tretje na tej poti in da je še vsakokrat počival na tem mestu. Poznam vprav železno navado planincev, da sedajo vedno na istem prostoru, kjer so že enkrat počivali, pa tudi, ako bi ne bili trudni, vsaj za 10 minut, da zaužijejo če ne drugega vsaj grižljaj kruha ali požirek žganja. In moj Bobek je trd planinec! Zaradi tega ga nisem nikdar motil, kedar si je izbiral in določal take oficijalne odpočitke.

Konec police se dviga nekoliko bolj strmo manjše snežišče, ki vede pod strmo steno in v precej širok, z melino pokrit kamin. Ubereš lahko dve poti: ali po bolj suhih, trdih policah, ali pa po meli v kaminu. Bobek si navadno izbira kamine. Zato sva se odločila za pot skozi kamin. Treba pa je bilo zopet odložiti dereze in natekniti plezalke; kajti pristop v kamin je zapirala kake 4 m visoka opolzla stena, preko katere je curljala voda. Iti moraš vprav skozi močo. Prijemki z roko in nogo dajejo komaj par centimetrov opore in treba se je prav široko razkoračiti, da z životom ob mokri steni dobiš kolikor toliko več zaslombe. Bil sem naglo čez steno. Nekoliko bolj počasi je splezal za menoj Bobek.

Po strmini gori preide mel v sneg, ki je bil dober, dasi precej trd. Zadoščale so mi sicer žabice in le semintja bolj ob robu snežišča je bilo treba sekati kako stopinjo. Bolje pa mi bi bile služile domače dereze, kakršne je imel Bobek, ali pa moj

osmerokonični »allgavski model«, ki sem ga pustil po nasvetu Bobkovem v Kranjski gori. Stopala sva zato nekoliko bolj previdno. Proti koncu je bilo snežišče ledeno in pokrito z opozlim blatom, zato je bil komaj varen korak. Vsled tega sva zavila bolj proti sredi snežišča, kjer je ležala mel, iz katere so morale manjše skale, dokaz, da sva na trdih tleh. Plezala sva po meli gori in stala kmalu pred oknom. Široko in visoko zija odprtina turistu nasproti in zadaj blešči luknja z južne strani, od tega mesta navidezno kakor navadna hišna vrata velika. Debele kaplje padajo z oboka po meli doli in čuti se veter, ki vedno brije skozi okno. Imela sva po izreku Bobkovem pred seboj še najtežje: dve strmi in gladki plati. Molče in brez odlastka sva plezala tik leve skale ob oboku gori in prešla potem na desno pod prvo, kakih 10 m dolgo in navidezno docela gladko plat, ki se dotika skalnatega oboka, tako da tvori kamin, ki daje oporo hrbtu in kolenu. Zopet sva morala sneti dereze ter obuti plezalke.

(Konec prih.)

~~~~~

ANGLEŠKI ČASNIKARJI NA KRAJNSKEM.

Angleški časnikarji pišejo jako laskavo o vsem, kar so videli na Kranjskem. Izmed mnogih drugih piše posebno obširno list »The Warwick & Warwickshire Advertiser & Leamington Gazette«. Poročilo slove v slovenskem prevodu:

»Zapustili smo Trst, vozeč se po novi alpski železnici, ki vodi skozi Kranjsko in ki bo v kratkem času povzročila popoln prevrat prometa med Adrijo in srednjo Evropo. Za potovanje iz Monakovega v Trst čez Solnograd in Beljak se bo potrebovalo namesto prejšnjih 20 ur le 10 ur; posledica tega bode naraščanje števila turistov v te kraje — ne oziraje se na blagovni promet. Nova železnica je delo, na katero sme avstrijska vlada zreti s ponosom, kajti tehniške zapreke, ne vpoštevaje 5 (angl.) milj dolgega predora skozi Črno prst, nekoliko daljšega skozi Karavanke in tretjega skozi Ture, so bile silno velike in stroški za gradnjo so znašali mnogo milijonov funtov šterlingov (1 funt šterl. = 20 K). Vendar se bodo ti stroški dobro obrestovali.

Prebivalci Kranjske ter enega dela Koroške so Slovenci (pleme velikega rodu Slovanov). Narodna noša žensk je jako

slikovita. Imeli smo priliko, videti jih kretati se neprisiljeno in naravno, ker Bohinj, prva postaja na Kranjskem, se je otvoril velikemu svetovnemu prometu šele z novo alpsko železnico; zategadelj turizma še ni mnogo vplivala na ondotno prebivalstvo. Naš obisk je obudil pri prebivalcih mnogo pozornosti, zato so se zbrali na kolodvoru ter tudi ob potu praznično oblečeni, so nas z »živio« klici pozdravljali ter nam na vsakem ovinku metali šopke v vozove. Bil je nad vse ljubek prizor, ki nas je tem bolj ganil, ker se je vse to uprizorilo radovoljno in neprisiljeno. Naši vozniki — vsi brez izjeme zali mladeniči — so bili v narodni noši: kratek suknjič, hlače do kolen, snežnobeke, nekoliko daljše spodnje hlače, zelene nogavice, visoke škornje; na glavi so imeli klobuk iz mehke klobučine, zadaj nekoliko privihan in okrašen z ruševčevimi krivci.

Na kolodvoru na Boh. Bistrici so nas sprejeli zastopniki uradov in zastopnik »Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem«, na čelu jim c. kr. okrajni glavar Oton pl. Detela. Pozdravljeni smo bili najpriserčneje.

Približno 4 milje daleč smo se vozili mimo hiš in vasi, ki so bile nam na čast okrašene z zastavami, ter smo z nočjo vred dospeli v hotel pri Sv. Janezu ob Boh. jezeru, ki leži v precej znatni morski višini. Ker nam je ostri zrak silno povečal slast do jedi, smo vso čast izkazali izborni večerji, ki nas je čakala; posebno so nam pa dišale višnjeve postrvi, katerih je bila velika množina. Med obedom nas je najpriserčneje pozdravil gosp. c. kr. okrajni glavar Detela v imenu deželne vlade.

Naša družba je bila preštevilna, zato nismo mogli vsi prenočiti v hotelu. Zvečer niti slutili nismo, v kako krasni pokrajini bivamo. Ko smo se pa drugi dan prebudili, smo opazili, da so naša okna obrnjena na prekrasno lepo jezero s kristalnočisto vodo, ki je obdano z vencem temnozelenih igličastih gozdov, v ozadju pa s sneženimi gorskimi velikani. To je čudapolno miren kotiček, in le preradi bi bili tu prebili cel mesec, ne pa le en dan, ki nam je bil prisojen. Ta pokrajina je v resnici čarobna. Kakor hitro zaslove po širnem svetu, bo pač marsikdo rad doprinesel žrtev, da se bo razvedril sredi tako raznovrstnih naravnih krasot. Hotel in vse posestvo je last verskega zaklada.

Prekrasna pot drži kake tri milje daleč skozi same igličaste gozde ob jezeru; obrobljena je s prekrasnimi gorskimi cvetlicami in praprotni najredkejših vrst. Močan gorski potok se izliva v jezero. Šli smo k njegovemu izviru. S strme, skoro navpične stene drvi ter pada skoro 70 metrov globoko v tolmun, ko je po pod-

zemski poti pritekkel izpod ledenika na Triglavu. Ta izvir, ki se imenuje slap »Savice«, je res vrlo zanimiv. Omeniti moramo neke posebnosti jezera, namreč, da se na njegovem površju zrcalijo obdajajoče ga gore kakor v ogledalu. Na južnem koncu jezera se izteka Sava, ki postaja medpotoma vedno večja in večja, dokler se končno kot mogočen dotok ne izliva v Donavo.

Bohinj je izborna izhodišče za veleturiste.

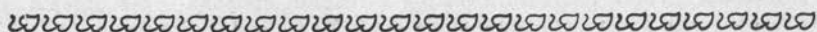
Težko nam se je bilo ločiti od te prekrasne in vabeče zemlje, a naši gostitelji so nam želeli pokazati še drugo lepo pokrajino: Bled. Bled ima izredno lepo romantično lego ob jezeru, v katerega sredini se dviga ljubek otok z romarsko cerkvijo. Pripovedujejo, da se človeku izpolni vsaka želja, ki jo ima, ako pozvoni z zvonom na otoku... a bili smo ob pogledu tega krasnega sveta tako zadovoljni, da nismo imeli nobene druge želje... Pogled na Bled človeka vsekdar napolni z občudovanjem, zato je se ni čuditi, da se tu za časa sezone zbirajo turisti in letoviščarji iz vseh delov Evrope. Udeležili smo se nad vse zanimivega banketa v hotelu »Luizina kopel«, kjer smo tudi prenočili. Ker je popoldne nena doma začelo deževati, smo morali opustiti izlet v Vintgar, kjer bi nas bilo sprejelo v Žumrovi restavraciji »Društvo za privabitev tujcev v Gorjah«. Toda vrli ljudje, ki so nas pričakovali v Vintgarju, se niso zbal ne dolgega pota na Bled, ne dežja, samo da so z nami prišli v dotiko. Prispeli so v kranjski narodni noši. Poleg tega je bil na Bledu tudi izboren pevski zbor: slovenski pevski zbor »Glasbene Matice« iz Ljubljane pod vodstvom gosp. M. Hubada. Peli so slovenske narodne pesmi, izmed katerih so nekatere v resnici čudovito lepe ter razodevajo čuvstvovanja poln, impulziven čut slovenskega naroda. Serenada slovenskega pesnika Prešerna nas je vse kar očarala, ljubezenske pesmi so polne hrepenenja in čuta. Petje samo zelo spominja na petje prebivalcev v Walesu, osobito ono v molovih načinih. Pevci so umeli peti s tako finimi niansami, kakršne umejo podati edinole umetniki. Veselje je bilo gledati, kako so sledili vodstvu svojega dirigenta, ki je vse finese posamičnih skladb umel spraviti do veljave. Slovani imajo res veliko muzikalno nadarjenost, in težko bi bilo v Evropi najti boljši pevski zbor, nego je ta iz Ljubljane, ki je sedaj središče preporoda jugoslovanske literature. Naravnost očarajoč je bil pogled, ki nam ga je nudila navdušenost, ko je zbor zapel slovensko narodno himno: Hej Slovani... Zdelo se nam je, da je pesem pretrgala vse sponne navdušenja tega prezanimivega ljudstva. Banketu je predsedoval g. župan (slovenski župan) na Bledu ter nas je pozdravil v imenu občine. Govoril je

slovensko, gosp. Krulc iz Ljubljane pa je bil toliko prijazen, da je prevedel govor v angleščino, in tudi naše govore je prevajal v slovenščino. G. dr. Mandel iz Ljubljane je napil v lepi angleščini angleškim gostom ter je med drugim poudarjal, da ne vzbujata toliko občudovanja angleška politična moč in angleško bogastvo, ampak velike zasluge, ki si jih je stekla Angleška glede na napredek in naobrazbo, ter dejstvo, da nam je Angleška dala duhove, kakor so Shakespeare, Newton i. dr. Pri banketu sta bili navzočni med drugimi tudi dve dami v prekrasni kranjski narodni noši. Na glavi sta imeli avbo, to je pokrivalo, ki sestoji iz širokega, z bogatim zlatim vezenjem prepletenega traka, obdajajočega belo, fino nagubano oglavje (na ta način kakor pri bretonskih ribiških dekletih), kar napravlja v zvezi z zadaj pritrjeno pentljo očarujoč vtisk. Čez srajčico iz bele fine tkanine je prepeljan krasno z zlatom vezen modrc, okoli vratu se ovija robec iz težke svile v krasnih orijentalških barvah; okoli pasa ohlapno visi z dragulji okrašen sklépanec, ki je na sponi okrašen s širokimi svilnatimi trakovi. Krilo je iz težke svile, čeveljčki pa krasno z zlatom vezeni. Razen teh je bilo navzočnih še kakih 30 vaških krasotic in kmetskih fantov v narodni noši, ki sicer ni bila tako dragocena kakor gori omenjenih dam, vendar nič manj slikovita. Bili so to ljudje brez izjeme vajeni težkega poljskega dela, kar je bilo lahko spoznati po njih zagorelih rokah. Stali so za našimi stoli: prava podoba čvrstosti, iz njih pa je odsevala odkritosrčnost in zvestosrčnost. Prišli so več milj (angl.) daleč, da so pozdravili angleške goste in jih okitili s šopki cvetlic. Ta čin vljudnosti so izvršili s prirojeno jim ljubkostjo in veliko prisrčnostjo na ta način, da so najprvo dali šopke našim damam, potem pa še okrasili gumbnice gospodov.

Posloveli smo se s prijaznim stiskanjem rok, ko so odhajali na svoja domovanja, kamor so nekateri dospeli komaj do polnoči.

A še drugo presenečenje smo doživeli na Bledu. Po banketu se je uprizoril ples, katerega so se razen že omenjenih dam udeležili tudi nekateri domačini, ki so doma v obližju Bleda. Ta prijetna zabava je trajala do zgodnjega jutra.

Drugi dan smo odpotovali. Po kakih 5 angl. milj dolgem predoru skozi Karavanke smo dospeli v 10 minutah na Koroško. Že dopoldne smo se pripeljali v Celovec, kjer so nas pričakovali zastopniki oblastev, ki so nas spremili do ladje, s katero smo se peljali čez Vrbsko jezero.«

DRUŠTVENE VESTI.

Novi člani. Osrednjega društva: Cvetnič Ivan, gostilničar v Št. Petru na Krasu. Cunder Ludvik, gostilničar na Ježici. Vošnjak Samo, c. in kr. nadporočnik v Ljubljani. Presel Ivan, c. kr. nadgeometer in agrarni nadzornik v Ljubljani. — Kamniške podružnice: Dr. V. Jeločnik v Wellersdorfu pri Dunaju. Vilar Janko, veleposestnik v Dobu. — Koroške podružnice: Nemeček Vaclav, inženir v Beljaku. Ehrlich Fr., posestnik v Žabnicah. Dr. Rostohar Mihajlo, cand. prof. v Beljaku. — Kranjsko-gorske podružnice: Dr. Jan Rado, sodni adjunkt v Kranjski gori. Lavtizar Jožko, posestnik v Kranjski gori. — Podravske podružnice: Šunko Aleksander v Gradcu. Šunko Jožef, tovarnar v Razvanju.

Darila. Osrednjemu društvu je daroval za Aljažev dom v Vratih gospod profesor Vinko Borštner nov aparat in sredstva proti kačjemu piku. Prisrčna hvala!

Kamniške podružnice občni zbor se je vršil dne 2. oktobra t. l. v hotelu Fischerjevem v Kamniku ob prav obili udeležbi. Podružnični načelnik gosp. J. Kemperle je pozdravil došla odposlanca osrednjega odbora gg. Hauptmana in Šuštersiča ter se zahvalil podružničnim članom za obilno udeležbo. Poročal je, da je novi odbor 15. junija prevzel posle in da se je 27. junija odprla kočna na Kamniškem sedlu, ki je v zimskem času trpela mnogo škode, posebno na strehi. Najnujnejša popravila je odbor dal izvršiti. Podružnica šteje 104 člane — toliko jih preje še nikdar ni imela. Odbor je vložil prošnjo na železniško ministrstvo za podporo, a rešitve še ni dobil. Železniško ravnateljstvo v Trstu je dovolilo postaviti orientacijsko tablo na kolodvoru v Kamniku proti plačilu 3 K na leto, a table odbor doslej ni mogel postaviti, ker inženir ni še določil prostora. Tajnik g. Stele je poročal o podrobnem delovanju v tej dobi. Podružnica je napravila dva izleta: 21. julija na Menino, dne 11. avgusta na Kamniško sedlo; prvega se je udeležilo 35, drugega pa 65 izletnikov. Kočo je odbor zatvoril 18. septembra. Letos je imela 434 obiskovalcev. Pri koči je napravil osrednji odbor vodnjak z izborna vodo. Odbor je imel v poslovni dobi pet sej. Podružnica je bila zastopana tudi pri otvoritvi kočne na Poreznu. Blagajnik g. Kumer je poročal, da je podružnica imela vseh dohodkov 2100 K 8 h, in sicer je znašala članarina 618 K, kosmati dohodki kočne na Kamniškem sedlu 1468 K 10 h, vseh stroškov pa je bilo 1708 K 62 h, končni prebitok znaša torej 391 K 46 h. Načelnik g. Kemperle se je zahvalil osrednjemu društvu za pomoč, osobito za napravo vodnjaka ob Kamniški koči, ter poročal nato o splošnem finančnem stanju podružnice na podlagi računskih knjig pod vodstvom prejšnjega odbora. V teku 5 let je bilo vseh prejemkov (s posojili vred) 21.605 K 77 h, izdatkov pa 22.954 K 60 h. Koča na sedlu je stala (brez oprave in brez vodnjaka) 17.694 K 53 h; za to stavbo je še 10.000 K dolga. Poleg tega je imel dobiti prejšnji načelnik gospod notar F. Orožen 1348 K 63 h, kateri znesek pa je podaril podružnici. Za ta velikodušni dar sta se mu sedanji načelnik g. Kemperle in tajnik osrednjega odbora g. Hauptman iskreno zahvalila. Od preostalega dolga 10.000 K bo prevzel osrednji odbor po odobritvi občnega zbora osrednjega društva 8.000 K proti temu, da mu podružnica prepusti oskrbovanje kočne dotlej, da bo ta znesek poravnal; znesek 2000 K pa bo podružnica plačala z rednimi dohodki. — Na predlog g. Koschierja se je sedanjemu odboru izrekla zahvala in zaupnica.

Otvoritev Ruške kočice na Pohorju. Ob desnem bregu deroče Drave, in sicer od koroške meje do Maribora se razprostira mogočen in najbolj proti jugu ležeč kos prvotnih Alp — zeleno Pohorje. Dasi ni to pogorje visoko, ima vendar tako ugodno lego, da ga zapaziš že s prostim očesom z vseh bližnjih in tudi bolj oddaljenih, visoko v nebo štrlečih gor, in nasprotno uživa popotnik raz Pohorje na prostih mestih krasen razgled na razne skupine južnih apneniških in centralnih Alp. Ne imenuje se zastoj to pogorje »zeleno«, kajti obraslo je, posebno v severnih legah, s prekrasnimi, večinoma jelovimi gozdi. Veselja vzkipi poštenemu rodoljubu srce, ako se pelje od Gradca ali od ogrske meje proti Mariboru in zre vedno pred sabo temnozeleno pohorske šume. Tu je še doma blagostanje, tu poznajo Ameriko le iz šolskih knjig in časnikov.

Ob to ponosno in bogato pogorje se z obupno silo zaletavajo valovi nemškega morja. V temnih šumah stoje na braniku izvrstni strelci, ki mečejo na oblegajočega narodnega sovražnika uničujoče pšice. Ti strelci na Pohorju so, čeprav bolj redki, vrli pohorski narodnjaki in nekatera narodna društva.

Med društvi moramo v prvi vrsti imenovati Podravsko podružnico »Slov. plan. društva« v Rušah. Ta podružnica, ki ne dela uspešno samo na splošnokulturnem, ampak tudi na narodnem polju, je na tihem več storila za probujo ondotnega ljudstva nego marsikatero politično ali bralno društvo. In ko bi ta podružnica v kratki dobi svojega obstanka — obstoji kakih 5 let — ne bila storila drugega, kakor priredila velikansko narodno slavnost lanskega leta v Rušah, na kateri se je zbralo kakih 4000 največ obmejnih štajerskih Slovencev in za katero se je slovensko časopisje in slovenska javnost vse premalo brigala, je že dovolj, da se mu prizna vsa čast.

In to ponižno društvo je letos zgradilo na Pohorju pri stari romarski cerkvi sv. Areha kaj lepo, prostorno in udobno planinsko kočico, Ruško kočico. Ko stojiš pred to lično planinsko stavbo, se ti zdi, da gledaš v snu pred seboj stan gorskih vil.

Kočica se imenuje »Ruška kočica«. Odbor je dobro pogodil, da je dal svoji stavbi to ime, kajti ideja o stavbi kočice je vzklila v Rušah in prebivalci ruške fare so največ žrtvovali za stavbo. Rušani slovijo že dolgo vrsto let za najzavednejše Pohorce, iz tega starodavnega in zgodovinsko zanimivega kraja odseva narodna zavest in dal Bog, da bi to priznanje pristojalo Rušam še v prihodnosti in da bi Ruše posnemali tudi drugi kraji pohorski.

Kočica je dolga skoraj 18 m, široka pa 13 m. Na treh straneh ima širok hodnik, kar ji daje prav planinski in slovenski značaj. Vsa stavba je lesena ter sloni na dobrem podzidju, ki je na zahodni strani, kjer se nahaja klet, dobre 4 m visoko. Vhod je v jugovzhodni steni. Ko vstopiš, stojiš v majhni veži. Odtod prideš naravnost v prostorno gostilniško sobo, na levo pa v kuhinjo in dalje v sobo za oskrbnika. Iz gostilniške sobe je vhod v prostorno in svetlo spalnico. V podstrešju je še druga spalnica, ki meri 8·8 m v dolgosti in 4·4 m na širokost. Krita je kočica z deskami, kar nam ne ugaja. Kakor smo zvedeli, je hotel odbor s tem, da so se porabile še deske od Žigertovega stolpa, nekaj prihraniti. Kočico je stavil stavbni mojster g. Rajmund Glaser v Rušah. Stavbo je izborno pogodil in dela čast njemu ter tudi društvu.

Kočica stoji na vzvišenem prostoru nad cerkvijo. Pred kočico je dobro oral neobdelane zemlje, pašnika. Za njo stoje stoletne hojke, ki ji dajo, če jo gledaš bolj od daleč, slikovit čar.

Nečesa pač bridko pogrešamo pri koči, namreč razgleda. Ko bi še stal Žigertov stolp, bi imel človek tu gori vse, česar mu srce želi na planinah. Misel, zgraditi nov razgledni stolp, pa je še živa; in to je tudi prav. Vse je res veselo le lepe planinske kočice, a navdušenje za razgledni stolp bi bilo stokrat večje. Da bi se le posrečilo odboru najti potrebnih sredstev za to stavbo!

Ruška kočica, ki smo jo cenjenemu bralcu nekoliko predočili, se je slovesno otvorila 8. septembra. Najlepše vreme je zvalo k tej slovesnosti do 500 ljudi od blizu in daleč. Zanimiva je bila slika navzočnega občinstva. Videli si salonskega, pa tudi pravega turista z dolgo gorjačo, kakor da bi hotel še isti dan splezati na nebotične vršace švicarskih Alp, krepkega in resnega pohorskega kmeta, dražestno gospodično ali gospo poleg širokopleče Pohorjanke ter elegantno oblečenega gospodiča z lahko paličico in rokavicami v žepu poleg žilavega pohorskega drvarja.

Ob 10. uri so klicali zvonovi Arehove cerkve občinstvo k službi božji, ki jo je opravil iz prijaznosti gospod dr. Medved, po sveti maši pa kočico blagoslovil. Končal je obred z milo prošnjo do Večnega, da bi nikogar ne zadela pod to streho kakšna nesreča. Takoj nato je stopil na hodnik pred zbrano množico podružnični načelnik gospod Davorin Lesjak ter z navdušenimi besedami pozdravil občinstvo, pred vsem častite goste: gospoda prof. Orožna kot zastopnika osrednjega »Slov. plan. društva«, načelnika turistovskega društva »Die Naturfreunde« ter predrage domačine. Izrekel je srčno zahvalo vsem tistim, ki so na ta ali oni način pomogli zgraditi stavbo, se zahvalil gospodu dr. Medvedu, vnetemu planincu in dobremu prijatelju ter podporniku planinskega društva, ki je tudi takrat rad ustregel odborovi želji ter prišel blagoslavljal kočico. Pozval je končno rojake, naj radi prihajajo v to kočico vedrit se, krepčat si duha in telo ter navduševat se za lepo našo domovino. Burni živio-klici so se glasili po njegovih besedah in iz sto grl je zadonela »Lepa naša domovina«. Potem so nastopili drugi govorniki. Gospod profesor Oražen je čestital podružnici na izborni uspehi stavbi ter se zahvalil kot načelnik »Slov. plan. društva« za nje vrlo delovanje. Zastopnik nemškega turistovskega društva »Die Naturfreunde« je hvalil in priznaval turistovsko delovanje podružnično ter se zahvalil za ljubeznivi sprejem in pozdrav. Gospod notar Štupica od Sv. Lenarta v Slov. goricah je navduševal z vznesenimi besedami zbrano pohorsko ljudstvo za prelepo slovensko zemljo ter ga opominjal, naj ostane na svoji grudi do zadnjega vzdihljaja ter je ne proda nobenemu tujcu. Tem besedam je sledila naša vseslovanska himna »Hej Slovenci«.

Tako se je završil oficijalni del slavnosti in začela se je prosta zabava na pravi planinski način. Videli si skupine izletnikov pod visokimi jelkami, na trati pred kočico, na hodnikih in v koči. Igrala je narodna pohorska godba, grmeli so možnarji, odmevala je narodna pesem v gostih šumah in veselo je poskakovala mladina na trati. Da je pa bilo vse tako »židane« volje, je povzročila izborna postrežba. V kuhinji in v kavarni »Pri krivi lesniki« so kuhale, pražile in pekle vrle žene iz ruške fаре, da nikomur ni bilo treba stradati, v kleti sta pa natakala »to žlahtno vinsko kapljico« dva kakor hrast močna točaja.

Hitro, prehitro so minle prijetne urice in treba je bilo misliti na slovo. Kjer je vladalo prej največje veselje, je nastal z nočjo zopet pravi planinski mir. Kakor otvoritev Žigertovega stolpa na Žigertovi planji ostane

vsem udeležencem tudi otvoritev Ruške koče v neminljivem spominu. Čast in priznanje Podravski podružnici »Slov. plan. društva«!

Nove poti in markacije v Kamniškem okraju je dalo izvršiti osrednje društvo po svojem markacijskem odseku. Glavne poti so razpeljane v pogorju Košutine.

1. V nadaljevanje že prej zaznamovanega pota Kamnik—Sv. Lenart—Sv. Ambrož se je na novo zaznamovala proga od Sv. Ambroža čez Kriško planino do Kriške koče pod Krvavcem ($\frac{3}{4}$ ure); odtod nova pot pod obronki Velikega Zvoha v Kóren (dolina med Velikim Zvohom in Košutino) do koče pod Kórenom ($\frac{3}{4}$ ure).

2. Na novo je zaznamovana pot: Stahóvica (od Kórelna) —most čez Bistrico—Bistričica—vas Slevo—planina na Osredku (na špeciální karti je nazvana ta planina s čudnim nestvorom »Srijehko koča«, $1\frac{1}{2}$ ure) —čez Jame (sedlo) in Koprivnice—Kriška koča ($\frac{3}{4}$ ure) —Krvavec ($\frac{1}{2}$ ure); odtod starejša markacija po grebenih na Veliki Zvoh ($\frac{1}{2}$ ure) in na Kórensko planoto ($\frac{1}{2}$ ure). Kórenska planota je valovita, nad 1900 m visoka planjava, ki se razteza med Košutino, Kompotélo, Velikim Zvohom in Dolgo njivo.

3. Na novo je zaznamovana pot: Stahóvica—planina na Osredku (glej štev. 2) —čez Jame (sedlo) —pod Koprivnicami na desno navzdol čez potok Korošico in potem kvišku skozi dolino »Žvandrno« v Kóren do koče pod Kórenom ($1\frac{1}{2}$ ure od planine na Osredku).

Nadaljevanja:

4. od koče pod Kórenom (glej štev. 1 in 3) na desno čez Lisko do pastirske koče na Košutini in na vrh Košutine (1990 m, pol ure);

5. od koče pod Kórenom proti severu po dolini navzgor na Kórensko planoto (glej štev. 2) —Kompotéla (1957 m, eno uro) —odtod navzdol Mokrica (1425 m, pol ure);

6. od koče pod Kórenom do pričetka Kórenske planote—pri veliki skali ob mlaki na levo čez reber in navzdol v Dolgo njivo—pastirska koča na Dolgi njivi—in odtod jako dobra pot mimo kmeta Robleka v Kokrsko dolino. Ta pot prihaja pri prvi žagi, pol ure nad vasjo Kokro na cesto, vodečo proti Jezerskemu.

Vse te markacije je izvršil član markacijskega odseka g. Rud. Badjura. Napisne table se postavijo prihodnjo spomlad.

7. Obnovila se je markacija iz Stahovice čez Sv. Primož na Malo in Veliko planino, potem čez Dol v Bistriško dolino.

8. Obnovljena je markacija Kamniško sedlo—Planjava—Škarje in Kamniško sedlo—Kotličiči—Turska gora.

Pot čez Kotličiče je eksponirana turistovska pot, posebno tam, kjer prihaja v Kotličiče in se iz njih povzpenja na pobočje Turske gore. Vsled tega se bo zveza čez Kotličiče izpremenila in na novo nadelala; za sedaj pa opozarjamo vse turiste, naj se brez vodnika ne spuščajo na pot čez Kotličiče.

Selška podružnica je na novo zaznamovala sledeča pota:

1. Podbrdo (od pošte) —Petrovo brdo—vas Sorica—Rakitovec (pet ur);

2. Sorica—Soriška planina (markacija popravljena);

3. Železniki—Skovine—Prtóvič (eno uro);

4. Češnjice—Prtóvič (markacija popravljena);

5. Drážgoše—Mostovi—Praprotna dolina—Kopišča—planina Pečana —najvišji vrh Rakitovca (štiri ure);

6. Drážgoše — čez Raztóke — Za blatom — Za jezerom — železniška postaja Soteska v Bohinjski dolini (tri ure). S to potjo se je ustanovila najkrajša zveza Selške z Bohinjsko dolino;

7. Drážgoše — Selška ali Kupljénska planina — Babji zob (tri ure);

8. Železniki — Ostri vrh — Sv. Lenart (2 $\frac{1}{2}$ ure);

9. Selce — Golica — Sv. Lenart (dve uri).

Podružnica je ob teh potih postavila 20 orientacijskih tablic, katere je prav lično izdelal gospod župnik v Sorici.

Za novo zaznamovani poti so ustanovljene posebno prav zanimive potne zveze čez Jelóvico in izpopolnjene prej od bohinjske in blejske strani izvršene markacije.

Pot na Prisojnik (2555 m). Da izpopolni svoje planinske poti v Trentskem pogorju, je dalo osrednje društvo napraviti novo turistovsko pot iz Trente na veličastni Prisojnik. Nova pot drži z vrha po južnem pobočju Prisojnikovem in tvori novo zvezo s Prisojnika na Mlinarico in na Razor. Nadelana je seveda v skalo in je tudi zavarovana. Otvori se prihodnje leto.

Poziv amater-fotografom!

Cenjeni gospodje amater-fotografi naj blagovolijo izdelke svoje poslati osrednjemu odboru »Slov. planinskega društva« v Ljubljani zanesljivo do 15. novembra t. l. Razstava slik se bo vršila v drugi polovici meseca novembra.

Osrednji odbor.

Tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“

vabi na poset

DIVAŠKE VILENICE (cesarjeviča Rudolfa jama v Divači).

Jama je vse leto pristopna — Acetilenska razsvetljava.

Tarifa: Pristojbina za vodnika in razsvetljava ne glede na število posetnikov K 3. Vstopnina za vsako osebo K 1. ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Člani „Slovenskega planinskega društva“ plačajo proti izkaznici polovico vstopnine.

Jama je oddaljena četr ure od železniške postaje v Divači. — Vsako leto je jama ob znižani vstopnini splošno razsvetljena.